

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

STRATEGIE ROZVOJE
MĚSTYSE

ŽUMBERK

PRO OBDOBÍ 2021 - 2026

Pořizovatel: Městys Žumberk
Žumberk 71
538 36 Žumberk

Zpracovatel: AQE advisors, a.s.
třída Kpt. Jaroše 1944/31,
602 00 Brno

Název projektu: Efektivní veřejná správa obcí Mikroregionu Skutečsko – Ležáky

Číslo projektu: CZ.03.4.74/0.0/0.0/17_080/0010011

Doba zpracování: leden 2020 – listopad 2020

Strategie rozvoje městyse Žumberk byla zpracovávána s využitím „Metodiky tvorby programu rozvoje obce“ doporučené Ministerstvem pro místní rozvoj ČR.

Schvalovací doložka

Strategie rozvoje městyse Žumberk na období 2021–2026 byla schválena zastupitelstvem městyse dne, usnesením č.

Obsah

Úvod	4
A Analytická část	6
A.1 Území	6
A.2 Obyvatelstvo a ekonomická situace	8
A.3 Bydlení	12
A.4 Doprava a infrastruktura	13
A.5 Občanská vybavenost	14
A.6 Životní prostředí	16
A.7 Správa městyse	18
A.8 Dotazníkové šetření	20
A.9 Východiska pro návrhovou část	25
B Návrhová část	28
B.1 Vize	28
B.2 Priority	28
B.3 Opatření a rozvojové aktivity	29
B.4 Podpora realizace rozvoje strategie městyse	35
Seznam použitých zkratk	37
Seznam grafů, tabulek a obrázků	38

Úvod

Strategie rozvoje městyse Žumberk je aktivizačním nástrojem řízení rozvoje – s ohledem na dispozice dané územním plánem formuluje představy o budoucnosti městyse a navrhuje způsoby, jak těchto představ dosáhnout. Strategie rozvoje městyse je zpracována na období 2021 – 2026, tj. na 6 let.

Strategie rozvoje městyse se věnuje oblastem, ve kterých chceme něco změnit či nově vytvořit, podporuje efektivní využívání finančních prostředků městyse i jeho celkového potenciálu. Sladuje představy jednotlivých subjektů (zastupitelů, občanů, organizací působících v obci, podnikatelů apod.) o rozvoji městyse, respektuje aktuální potřeby, regionální i historické konsekvence a bere v úvahu místní limity rozvoje.

Strategie rozvoje městyse je prostředkem k maximálnímu využití potenciálu území prostřednictvím volných finančních prostředků městyse, ale také absorpcí dotační podpory ze strukturálních fondů, národních programů, krajských dotací i nadací a soutěží.

Strategie rozvoje městyse se skládá z několika zásadních částí, bez jejichž vzájemné provázanosti není možné dosáhnout požadovaných výsledků, tedy konkrétně:

- analytická část,
- návrhová a implementační část.

Postup zpracování

V lednu 2020 byly zahájeny práce na vytvoření strategických dokumentů pro svazek obcí Mikroregionu Skutečsko-Ležáky v rámci projektu „Efektivní veřejná správa obcí Mikroregionu Skutečsko – Ležáky“, reg. č. CZ.03.4.74/0.0/0.0/17_080/0010011. Na základě výběrového řízení byla jako zpracovatel díla vybrána společnost AQE advisors, a.s., která má se strategickým plánováním pro obce více než dvacetiletou zkušenost. Cílem projektu je především dosáhnout širokého konsensu o rozvoji obcí a mikroregionu.

V lednu 2020 byl vytvořen dotazník v písemné i v elektronické podobě. Ten byl distribuován mezi občany v průběhu února 2020, sběr byl ukončen na konci března 2020. Obyvatelé mohli vyjádřit svůj názor na stávající stav v jednotlivých oblastech života v městysi a také návrhy na zkvalitnění a budoucí rozvoj městyse.

V dubnu 2020 byl dotazník vyhodnocen společně s veřejně dostupnými statistickými daty. Na tomto základě pak byla zpracována analytická část dokumentu, na kterou navázala zpracována návrhová a implementační část, která popisuje cíle a budoucí rozvojové aktivity městyse, kterými budou cíle naplněny.

Do přípravy Strategie rozvoje městyse Žumberk jsou zapojeny subjekty tak, aby došlo prostřednictvím konsensu ke stanovení společných priorit všech aktérů. Při tvorbě strategie rozvoje obce byla důležitá jednotlivá setkání v obci tak i se zástupci mikroregionu.

Mezi zapojené subjekty patří:

- úřad městyse,
- vedení městyse,
- dodavatel řešení,
- občané a podnikatelé v městysi,
- odborná veřejnost a zástupci mikroregionu.

V průběhu zpracování Strategie rozvoje městyse došlo k realizaci kulatého stolu a ke komunitnímu veřejnému projednání.

A Analytická část

Analytická část popisuje aktuální stav, vývoj a rozvojové možnosti klíčových oblastí života v městysi **Žumberk**. Základním charakterem analytické části je zmapovat stav aspektů života na daném území. Smyslem je vytvořit přehledný a podrobný koncept výstižně charakterizující oblasti života v městysi, které jsou pro následný vývoj v území klíčové. Při tvorbě analytické části je zapotřebí přistupovat ke sběru informací s rozmyslem a s nadhledem. Cílem není zahlcení daty a podání zcela vyčerpávajícího přehledu všech oblastí života v městysi, ale především jejich cílený výběr s ohledem na důležitost, která zohledňuje jejich provázanost a vzájemnou závislost, tedy vytvořit vhodnou základnu pro následnou formulaci SWOT analýzy, vize a cílů.

A.1 Území

A.1.1 Základní informace

Žumberk leží na úpatí českomoravské pahorkatiny v okrese Chrudim v Pardubickém kraji. Spadá pod obec s rozšířenou působností Chrudim, od které je vzdálen přibližně 10 km. Žumberkem vede silnice III. třídy – 35816 Žumberk – Bítovany a silnice III. třídy Lukavice – Žumberk – dále východně směr Měretice. Rozloha městysu je 4,78 km² a nadmořská výška dosahuje 355 m. n. m.

Obrázek 1: Poloha městysu Žumberk

Zdroj: www.mapy.cz, wikipedia.cz

K Žumberku patří místní části **Prostějov a Částkov**. Městys je rozprostřen podél říčky Ležák, (někdy nazývaný Holetínka). V městysi a jejím okolí se nachází žulové lomy, kde se stále těží červená žumberecká žula. Dominantou městysu je zřícenina hradu Žumberk, který byl kdysi jedním z největších a nejpevnějších hradů v kraji. Za městysem nalezneme chatařskou oblast. V městysi se nachází muzeum, hřbitov, knihovna, Pošta Partner a funguje zde také kulturní dům.

Hlavní rozvojový potenciál území spočívá v poměrně snadné dosažitelnosti okolních větších sídel a v její lokalizaci v kvalitním prostředí. Z hlediska demografického je početní stav obyvatelstva v posledních letech stabilní a postupně se zvyšoval (viz demografická situace).

Obrázek 2: Městys Žumberk

Zřícenina hradu Žumberk, v pozadí lom

Pohled na Žumberk

Pohled na Žumberk

Pohled na Žumberk

Tabulka 1: Souhrnné informace o městysi

Název obce	Žumberk
Obec s rozšířenou působností	Chrudim
Pověřený obecní úřad	Chrudim
Pracoviště finančního úřadu	Chrudim
Katastrální pracoviště	Chrudim
Matriční úřad	Chrudim

Zdroj: ČSÚ

A.1.2 Historie městys¹

První písemná zmínka o Žumberku pochází z roku 1318. Pojí se s ní jedna dominanta – zřícenina hradu Žumberk, jehož prvním držitelem byl toho roku vladyka Pilunk. Na hradě až do roku 1700 pobývala šlechta. Mezi majitele patřil mimo jiné Jan z Lipoltic, který roku 1415 podepsal stížný list ke sboru kostnickému proti upálení Mistra Jana Huse.

Od roku 1487 je Žumberk uváděn jako městečko nebo městys.

Z roku 1350 pochází první zmínky o původně gotickém kostelu Všech svatých stojícím ve středu městysu. Roku 1782 byl kostel přestavěn do současné podoby. V roce 1880 proběhly na kostele pseudorománské úpravy, které se týkaly presbyteria a sakristie a kostelní lodi. Také došlo k prodloužení kostela o 6 metrů.

Z roku 1548 pochází zmínka o tzv. Horním mlýnu čp. 42., který se stal kulturní památkou.

¹ Podkapitola o historii byla zpravována dle: <http://www.obec-zumberk.cz/index.php?nid=3521&lid=cs&oid=429649>

Roku 1744 začal fungovat v Žumberku cech, který sdružoval následující řemesla: bednářství, hodinářství, sítařství, tesařství, truhlářství, krejčovství a zámečnictví.

Mezi kulturní památky patří rovněž zvonice obnovená roku 1789, ve které je místo pro dva zvony. Další kulturní památkou je rolnická usedlost čp. 16, kde byl na lomenici špýcharu zachovaný nápis: „Tato Lomenicze jest s Pomoczy Boží vizdvížena nákladem Františka Bohače dne 20 Juli 1786“.

Roku 1772 byla postavena na náklady Jiřího Balaše socha sv. Jana Nepomuckého, která je kulturní památkou. Na objektu si můžeme přečíst nápisy: „Aby nás války netísnily, mor a hlad, všeliké zlo, vroucně žádáme, božský. Pros Boha!“ a „Božskému Čechů divotvůrci s uctívou zbožností zřídil J. B.“.

Po první světové válce byl roku 1924 zhotoven kameníkem Aloisem Příbylem z Hlinska památník padlých a zemřelých vojáků ve Velké válce.

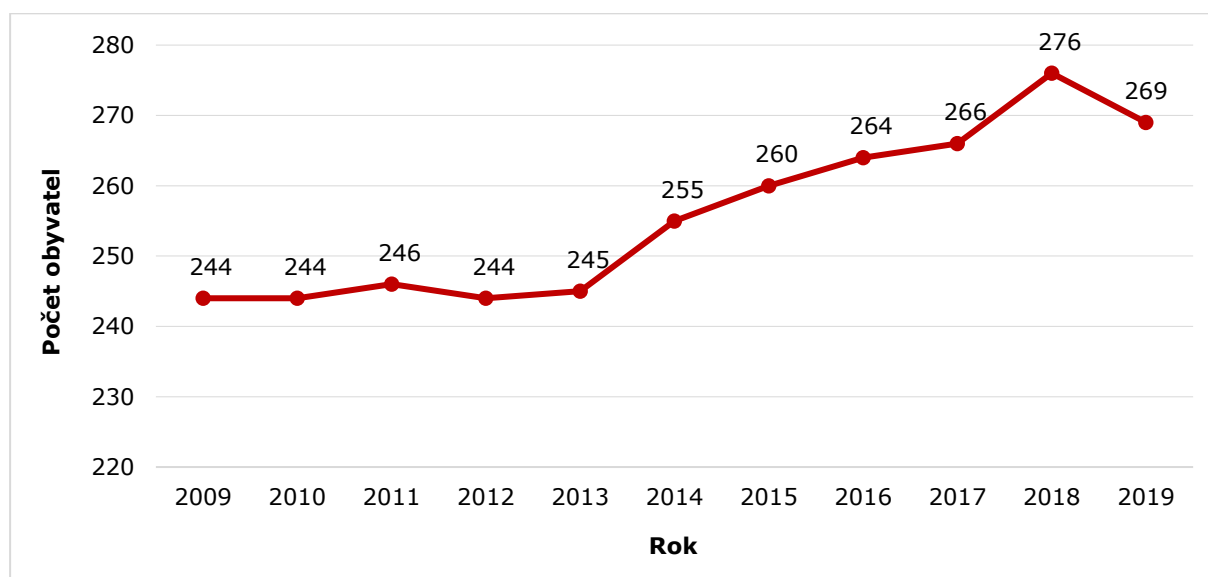
A.2 Obyvatelstvo a ekonomická situace

A.2.1 Demografická situace

Následující kapitola přibližuje změny ve vývoji počtu obyvatel a věkové struktury v městysi, která významně ovlivňuje socioekonomické prostředí v městysi.

V roce 2019 měl Žumberk 269 obyvatel. Od roku 2013 do roku 2018 vzrostl počet obyvatel městyse o 32 obyvatel, nejvíce mezi lety 2013 – 2014 a 2017 – 2018, kdy přibýlo shodně 10 obyvatel. Mezi lety 2018 – 2019 pak naopak počet obyvatel poklesl, a to o 11.

Graf 1: Vývoj v počtu obyvatel mezi lety 2009 - 2019

Zdroj: ČSÚ

Věková struktura obyvatel

Složení obyvatelstva podle věku patří k významným faktorům sociálně ekonomického vývoje městyse. Ve sledovaném období 2009 až 2019 převažuje v městysi seniorská složka obyvatel nad dětskou, situace se v posledních letech z hlediska demografického stárnutí nelepší.

Aktuální hodnota indexu stáří dosahuje hodnoty 237, v roce 2009 činila hodnota indexu stáří **102**. Je-li výsledná velikost indexu nižší než sto, je podíl sledované dětské složky obyvatel vyšší než podíl starších osob, a naopak převyšuje-li výsledná hodnota indexu sto, je počet osob ve věku nad 65 let vyšší než počet dětí v populaci.

Věková struktura obyvatel městyse k 31. 12. 2019 představovala 10 % obyvatel v předproduktivním věku (0 až 14 let), 66 % obyvatel v produktivním věku (15 až 64 let) a 24 % obyvatel v poproduktivním věku (65 let a více). **Průměrný věk dosahuje 45,9 let.**

Tabulka 2: Počet obyvatel dle věkových skupin (31. 12. daného roku)

Rok	Počet obyvatel celkem	v tom ve věku (let)						Průměrný věk
		0-14	%	15-64	%	65 a více	%	
2009	244	40	16%	163	67%	41	17%	42,0
2010	244	40	16%	162	66%	42	17%	41,9
2011	246	37	15%	164	67%	45	18%	42,4
2012	244	35	14%	159	65%	50	20%	43,3
2013	245	33	13%	158	64%	54	22%	43,7
2014	255	31	12%	164	64%	60	24%	44,5
2015	260	31	12%	168	65%	61	23%	44,0
2016	264	32	12%	169	64%	63	24%	44,6
2017	266	34	13%	168	63%	64	24%	44,5
2018	276	32	12%	178	64%	66	24%	45,0
2019	269	27	10%	178	66%	64	24%	45,9

Zdroj: ČSÚ

Pohyb obyvatel

Vývoj počtu obyvatel území ovlivňují dva pohyby, a to přirozený a stěhování (migrace). Ve sledovaném období 2009 až 2019 byl **přirozený přírůstek** převážně **v záporných hodnotách**, tzn., rodilo se méně dětí, než umíralo obyvatel.

Druhou složkou celkového přírůstku obyvatelstva je **migrační přírůstek**. Ten se skládá z počtu přistěhovalých minus odstěhovaných obyvatel. Migrační přírůstek je ve sledovaných letech **kladný, s výjimkou roku 2019**.

Tabulka 3: Pohyb obyvatelstva v letech 2009 – 2019 (k 30. 6. daného roku)

Rok	Střední stav obyvatel	Živě narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek (úbytek)		
						přirozený	stěhování	celkový
2009	243	2	1	10	6	1	4	5
2010	244	3	4	3	2	-1	1	-
2011	246	1	3	8	4	-2	4	2
2012	247	-	3	5	4	-3	1	-2
2013	243	2	2	6	5	-	1	1
2014	245	-	1	17	6	-1	11	10
2015	252	2	3	9	3	-1	6	5
2016	264	4	2	12	10	2	2	4
2017	267	4	3	7	6	1	1	2
2018	265	1	2	19	8	-1	11	10
2019	272	2	3	1	7	-1	-6	-7

Zdroj: ČSÚ

A.2.2 Ekonomická situace

Z hlediska trhu práce je důležité zmínit, že od roku 2014 se situace na trhu práce v městysi Žumberk mění a dochází ke snižování podílu nezaměstnaných osob, na konci roku 2019 činí podíl nezaměstnaných osob 1,12 %, v roce 2014 činil 10,76 %. Na této příznivé situaci se projevil vliv dobré ekonomické situace v ČR. V roce 2020 bude vývoj podílu nezaměstnaných osob v městysi i v jiných územních samosprávných celcích ovlivněn budoucími projevenými ekonomickými dopady po přijatých opatřeních proti šíření nemoci Covid-19. Očekává se, že nezaměstnanost bude růst, respektive že již roste.

Tabulka 4: Podíl nezaměstnaných osob v letech 2014 - 2019

Rok k 31. 12.	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Uchazeči o zaměstnání v evidenci ÚP - celkem	17	16	14	9	2	2
Uchazeči o zaměstnání v evidenci ÚP - dosažitelní	17	16	13	8	2	2
Podíl nezaměstnaných osob (v %) - celkem	10,76	9,76	7,74	4,73	1,19	1,12

Zdroj: ČSÚ

Ekonomické subjekty

Mezi ekonomické subjekty patří domácnosti, podniky, ať už výrobní či prodejní subjekty, také subjekty poskytující služby, stát (např. samospráva) atd. Mezi známější podnikatelské subjekty v městysi patří Cukrářství Žumberk, Pneuservis Dejdar, Ranč splněný sen, Beraní ráj, Biofarma Částkov, Ekostatek Prostějov, Diorit Jehlička Částkov, Kamenictví Bouška, Rybářské potřeby Mrkvička a dále pak subjekty, kteří podnikají v různých činnostech. V městysi se nachází i Pošta Partner.

V městysi bylo evidováno v roce 2019 52 podniků se zjištěnou aktivitou, z toho 85 % tvořily fyzické osoby (spolu se zemědělskými podnikateli), dle klasifikace CZ-NACE převládaly v území podniky v oblasti průmyslu.

Tabulka 5: Podnikatelské subjekty podle právní formy (31. 12. 2019)

Subjekty	Registrované podniky	Podniky se zjištěnou aktivitou
Celkem	74	52
Fyzické osoby	63	44
Fyzické osoby podnikající dle živnostenského zákona	54	37
Fyzické osoby podnikající dle jiného než živnostenského zákona	4	4
Zemědělství podnikatelé	5	3
Právnícké osoby	11	8
Obchodní společnosti	5	5
Akciové společnosti	-	-
Družstva	-	-

Zdroj: ČSÚ

Poslední dostupná data ohledně rozdělení ekonomických subjektů v městysi dle počtu zaměstnanců pochází z roku 2013. V městysi bylo 40 podnikajících subjektů bez zaměstnanců, 6 mikropodniků do 9 zaměstnanců a jeden malý podnik.

Tabulka 6: Podnikatelské subjekty podle počtu zaměstnanců

Subjekty	Počet subjektů
Počet subjektů bez zaměstnanců	40
Počet subjektů s 1-9 zaměstnanci - mikropodniky	6
Počet subjektů s 10-49 zaměstnanci - malé podniky	1
Počet subjektů s 50-249 zaměstnanci - střední podniky	0
Počet subjektů s >249 zaměstnanci - velké podniky	0

Zdroj: ČSÚ

A.2.3 Cestovní ruch

Turisticky nejinteresantnějším objektem jsou rozvaliny hradu Žumberk, který je lákadlem pro poutníky, trampy či malíře, a je rovněž jednou z **kulturních památek** Žumberku. Městys získal zříceninu do svého majetku v roce 1990 - již tehdy byl hrad neudržovaný a chátral. V roce 2008 bylo proto zastupitelstvem rozhodnuto o konzervaci hradu. Od té doby se městys snaží každoročně zříceninu staticky zajistit a zároveň její části také restaurovat. Díky pomoci památkářů, archeoložky, projektanta, zhotovitele a restaurátora se postupně daří vrátit alespoň částečně Žumberku jeho dominantu. Na opravy přispívá také Pardubický kraj a Ministerstvo kultury ČR.

Mezi další kulturní památky v městysi patří rovněž starobylá zděná zvonice s dřevěným patrem, kašna, studna s přístřeškem, usedlost čp. 16, vodní mlýn s velmi zachovalým interiérem, či socha sv. Jana Nepomuckého z 1. poloviny 18. století. Důležité je zmínit také **kostel Všetech svatých**, jež byl postaven již ve 14. století. Roku 1782 byl chrám barokně přestavěn. O století později byl exteriér s interiérem pseudorománsky a pseudogoticky upraven. Loď měří 24,3 m na délku na šířku 6,6 m. V severní části městyse se nachází hřbitov.

Obrázek 3: Zřícenina hradu Žumberk

Obrázek 4: Kostel Všetech svatých

Městyssem prochází modrá turistická stezka vedoucí až ke zřícenině hradu a také **cyklotrasa č. 4121** vedoucí z Trhové Kamenice do Uherska. Podél této cyklotrasy je vedena také zelená turistická trasa. V krátkém úseku v obci Vížky je tato cyklotrasa vedena souběžně s cyklotrasou č. 4113 Trhová Kamenice – Slatiňany.

Kousek za městyssem, směrem na severozápad, se nachází Šibeniční kopec, a to ve výšce 365 m. n. m.

A.3 Bydlení

Obytné území městysse je tvořeno především rodinnými domy. V městysi se nenachází žádný bytový dům, je zde pouze jeden dům spadající do kategorie „ostatní budovy“. Městys Žumberk **disponuje několika pozemky určených k výstavbě rodinných domů** (v lokalitě blízkosti lomu), v městysi je pak také několik pozemků v majetku soukromých vlastníků určených k výstavbě rodinných domů. Počet zájemců o dům nebo plochu pro bydlení je veliký, čemuž odpovídá i výsledek dotazníkového šetření mezi občany městysse.

Od roku 2014 bylo v Žumberku dokončeno **6 rodinných domů** (byt v rodinném domě je stavba pro bydlení, která svým stavebním uspořádáním odpovídá požadavkům na rodinné bydlení).

Tabulka 7: Počet dokončených bytů v městysi

Rok	Byty celkem	v rodinných domech	v bytových domech
2014	1	1	-
2015	-	-	-
2016	2	2	-
2017	1	1	-
2018	2	2	-
2019	-	-	-

Zdroj: ČSÚ

Dle Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011 bylo v Žumberku **141 domů**, z toho 140 bylo domů rodinných a 1 ostatní budova. Celkový počet bytů byl **150 bytů** (v některých domech se může nacházet více bytů, např. rodinné domy s vícero bytovými jednotkami). Z tohoto počtu bylo 89 bytů obydlených a 61 neobydlených, neobydlenost bytů tedy dosahovala přibližně 41 %. Nejčastěji sloužily neobydlené byty k rekreaci (chaty, chalupy), konkrétně zde se jednalo o téměř 77 % neobydlených bytů, což poukazuje na městys a její okolí jakožto na oblíbenou chatovou oblast. Ve dvou případech byly byty neobydleny z důvodu přestavby domu, v dalších dvou případech se jednalo o objekt k bydlení nezpůsobilý.

Tabulka 8: Domovní fond Žumberku (SLBD 2011)

Celkový počet domů	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatní budovy
141	140	-	1

Zdroj: SLBD 2011, ČSÚ, domovní fond

Tabulka 9: Počet bytů v městysi a jejich obydlenost (SLDB 2011)

Celkový počet bytů	Počet obydlených bytů	Neobydlené byty			
		Počet neobydlených bytů	Slouží k rekreaci	Přestavba domu	Nezpůsobilé k bydlení
373	291	82	50	-	1

Zdroj: SLDB 2011, ČSÚ → vlastní výběr → SLDB 2011 → počet bytů – obydlenost domu

Občané jsou dle výsledků z realizovaného šetření spíše nespokojeni s možnostmi pro výstavbu rodinných domů v městysi, konkrétně bylo nespokojeno 50 % respondentů.

A.4 Doprava a infrastruktura²

A.4.1 Dopravní obslužnost

Městys Žumberk je zapojen do integrované dopravy. Integrovaná regionální doprava /IREDO/ je tarifní systém, ve kterém pracují všichni dopravci, kteří provozují veřejnou autobusovou a regionální železniční dopravu.

Autobusová doprava – v Žumberku fungují dvě autobusové zastávky (Žumberk, náměstí a Žumberk, křižovatka) a projíždí jím stejný počet autobusových linek. Konkrétně se jedná o linky č. 620702 vedoucí z Chrudimi do Hlinska a č. 620781 vedoucí z Bítovan do Chrasti. Dopravu zajišťují dva dopravci - Arriva Východní Čechy a.s. a Petr Klupka.

Železnice – železniční trať městysem neprochází, nejbližší vlakové zastávky najdeme v přibližně čtyři kilometry vzdálených Zaječicích a podobně vzdálené Chrasti, kudy projíždí vlak na trati č. 238 Pardubice – Havlíčkův Brod.

V dotazníkovém šetření občané uvedli, že nejčastěji jezdí do zaměstnání / do školy / k lékaři autem, to činí 92 % respondentů. Autobusovou dopravu využívají občané v třetině případů. Co se týká spokojenosti s veřejnou dopravou v městysi, tak s ní je spokojeno 83 % respondentů.

A.4.2 Dopravní infrastruktura

Přes Žumberk vedou dvě komunikace III. třídy, jedná se o tyto:

- silnice III. třídy č. 35816 ve směru Žumberk – Bítovany,
- silnice III. třídy č. 35817 ve směru Lukavice – Žumberk a dále východně směr Miřetice.

Kromě těchto dvou silnic prochází městysem řada místních komunikací. Nedaleko od řešeného území je pak dále vedeno několik významnějších komunikací I. nebo II. třídy:

- západně trasa komunikace I. třídy č.37 Chrudim – Nasavrky,
- jižně trasa komunikace II. třídy č. 337 Nasavrky – Skuteč s možným napojením v Miřeticích,
- severně trasa silnice II. třídy č. 358 Slatiňany – Chrast s napojením v Zaječicích,
- východně trasa silnice II. třídy č. 355 spojující Pardubice, Hrochův Týnec, Chrast a Hlinsko.

Městysem prochází také cyklotrasa č. 4121.

V rámci dotazníkového šetření v městysi byli občané tázáni, jaké investice by se měly dle jejich názoru přednostně financovat z obecního rozpočtu (s možností označení až tří odpovědí). Jednoznačně nejvíce hlasů získala od respondentů možnost „Komunikace, chodníky“, konkrétně ji vybralo 61 % respondentů. S údržbou komunikací a chodníků v městysi je spokojeno 84 % respondentů.

A.4.3 Doprava v klidu

Protože se jedná převážně o zástavbu rodinných domků, je odstavování vozidel zajištěno na soukromých pozemcích. Parkování je pro návštěvy možné převážně na soukromých pozemcích, případně na místních komunikacích za splnění podmínek příslušného zákona.

² Kapitola je zpracována dle územního plánu městyse a Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací Pardubického kraje.

Odstavná plocha je vybudována před úřadem městyse, na návsi, v případě podnikatelských subjektů na vlastních pozemcích.

A.4.4 Technická infrastruktura

Vodovod - v Žumberku je zbudovaný vodovod ve vlastnictví a provozu VAK Chrudim a.s. Vodovod je součástí skupinového vodovodu (SV) Chrudim. Městys je napojen na gravitační přívod vody z vodojemu Trpišov. Ve vodojemu se nachází tlaková stanice o kapacitě 10 l/s. Do budoucna se počítá s běžnou údržbou a provozními opatřeními. V případě krizové situace je zásobování zajištěno vodními zdroji skupinového vodovodu Chrudim Podlažice (100 l/s) a Markovice (40 l/s).

V místní části Částkov a Prostějov není vybudován veřejný vodovod a jako zdroje vody slouží staré šachtové studny a vrtané studny.

Kanalizace a čistírna odpadních vod - v Žumberku není veřejná kanalizace, v komunikacích je umístěno dešťové odvodnění s výustěmi do potoka Ležák. Splaškové vody se likvidují u nemovitostí individuálně převážně v septicích s přepady do dešťové kanalizace a do potoka Ležák. Přibližně pětina nemovitostí je vybavena bezodtokovými nepropustnými jímkami na vyvážení. V městysi se nachází i nemovitosti s domovními mikročistírnami. Rekreační nemovitosti jsou převážně vybaveny jímkami na vyvážení.

V místní části Částkov a Prostějov není veřejná kanalizace. K odvodnění je použito otevřených příkopů a propustků. Splašky jsou shromažďovány v nepropustných bezodtokových jímkách na vyvážení.

Plynofikace – plynofikace je provedena v rozsahu městyse Žumberk.

Veřejný rozhlas – v městysi je zaveden veřejný rozhlas, jehož současný stav je uspokojivý.

Veřejné osvětlení – veřejné osvětlení v Žumberku je provedeno jednak svítidly osazenými na sloupech rozvodné sítě ČEZ a.s., dále je použito ocelových osvětlovacích stožárů, které jsou připojeny ze sítě NN. Sadové stožáry jsou instalovány v části mezi poštou a hřbitovem. V místních částech Částkov a Prostějov jsou svítidla osazena na sloupech distribuční rozvodné soustavy ČEZ a.s., a z této též napájena. Ve všech zastavěných částech tvoří systém veřejného osvětlení orientační světelné body.

V rámci dotazníkového šetření v městysi byli občané tázáni, jaké investice by se měly dle jejich názoru přednostně financovat z obecního rozpočtu (s možností označení až tří odpovědí). Možnost „Technická infrastruktura“ byla označena 17% dotazovaných.

A.4.5 Odpadové hospodářství

Svoz komunálního odpadu na řízenou skládku zajišťuje pro městys oprávněná organizace. Společností zajišťující svoz odpadu jsou **Technické služby Hlinsko, s.r.o.** Vzhledem k tomu, že se jedná o menší obec, je stávající rozmístění a počet kontejnerů dostačující. Svoz velkoobjemového odpadu zajišťuje městys pro své občany pravidelně 2x ročně.

A.5 Občanská vybavenost

A.5.1 Školství a vzdělávání

V městysi se nenachází žádné školní ani předškolní zařízení. Nejbližší mateřská škola se nachází v obci Bítovany, základní škola v Lukavicích.

Občané nejsou dle výsledků z realizovaného šetření příliš spokojeni s dostupností mateřské (53 % spokojených respondentů) a základní školy (59 % spokojených respondentů).

A.5.2 Sociální a zdravotní péče

Základní zdravotní služby dětského, zubního lékaře, gynekologa se nachází v Miřeticích, Chrudimi, kde se i nachází spádová nemocnice. Výjezdové skupiny rychlé lékařské pomoci, jejichž členem je lékař, se nachází v Chrudimi.

V městysi poskytuje sociální služby primárně subjekt Farní charita Chrudim, Oblastní charita Nové Hradky u Skutče (pečovatelská služba) a VČELKA sociální služby.

A.5.3 Sport, kultura, volný čas

V budově Úřadu městyse Žumberk je umístěna **knihovna**, kde jsou knihy půjčovány bezplatně. Městys každoročně financuje nákup nových knih a rovněž funguje spolupráce s Městskou knihovnou Chrudim. Knihovna je otevřena každou středu od 15 do 16 hodin.

V Žumberku dále funguje **muzeum**, expozice muzea byla uspořádána z podnětu obecního zastupitelstva při příležitosti znovuzískání titulu „MĚSTYS“. Základem se staly dokumenty z archivu městyse a dary obyvatel Žumberku. V muzeu jsou vítáni noví občanci a každý rok při příležitosti ADVENTNÍHO JARMARKU pořádaného městysem, se koná výstava.

Společenské a kulturní akce se konají v místním **kulturním domě**, který stojí naproti budově úřadu městyse. Kulturní dům byl vystavěn v roce 1946 a jeho součástí byl jeden přednáškový sál, klubovna a knihovna. Mezi lety 1973–1988 sloužila budova jako mateřská škola pro děti ze Žumberku, Bítovánky a Bítovan, po uzavření MŠ z důvodu malého počtu dětí byla budova využívána jen občas a postupem času začala chátrat. V roce 2010 započala rekonstrukce kulturního domu a dnes opět slouží svému původnímu účelu.

V městysi funguje občanské sdružení „**Klub žen**“, které pořádá akce pro děti a ženy a pomáhá s akcemi pořádanými městysem Žumberk.

K nejstarším sborům dobrovolných hasičů v okolí patří právě **SDH Žumberk**. Byl založen již v roce 1881, a to především přičiněním tehdejšího starosty Františka Boháče a učitelského sboru žumberecké školy. V době založení měl sbor 27 činných členů a 29 přispívajících, počet až do roku 1948 kolísal od 20 do 30 členů. Sbor zahájil svou činnost pod heslem: „Vlasti k oslavě, bližnímu k ochraně“. Funguje doposud.

Místní občané mají možnost sportovního vyžití **v tělocvičně** v budově úřadu městyse **nebo na hřišti** v severní části městyse. Pro děti bylo hned vedle vybudováno také dětské hřiště.

Obrázek 5: Vnitřní vybavení kulturního domu

Zdroj:

<http://www.obec-zumberk.cz/index.php?oid=3757799&nid=3521&action=detail&id=1>

Dle výsledků z realizovaného šetření je spokojeno s možnostmi sportovního vyžití v městysi 88 % respondentů, s možnostmi kulturního vyžití v městysi 81 % respondentů, s podmínkami pro činnost spolků pak 87 % respondentů.

A.5.4 Bezpečnost

Dle mapy kriminality je index kriminality³ v obvodním oddělení Chrast 70,1 (rok 2019), což je v celorepublikovém **srovnání nízká hodnota**. V roce 2019 bylo v celém obvodním oddělení spácháno 109 zjištěných trestných činů, z toho bylo objasněno 76, což odpovídá přibližně 70% objasnění. Zajištění veřejného pořádku a ochrany majetku obyvatel provádí v rámci výkonu své služby Policie ČR. Ochrana životů, zdraví a majetku občanů před požáry, živelnými pohromami a jinými mimořádnými událostmi v katastru obce je zajištěna **jednotkou sboru dobrovolných hasičů**.

Údaje	Obvodní oddělení Chrast
Zjištěno trestných činů	109
Objasněno trestných činů	76
% objasnění trestných činů	70
Index kriminality	70,1

Zdroj: www.mapakriminality.cz

Obecně lze konstatovat, že městys **nepatří k obcím se zvýšeným bezpečnostním rizikem** a bezpečností situace koresponduje s celkově nízkou úrovní kriminality v městysi a okolí.

Stavu odpovídá i výsledek dotazníkového šetření, občané jsou spokojeni s bezpečnostní situací v městysi (92 % spokojených respondentů).

A.6 Životní prostředí

Charakter krajiny udává Šibeniční kopec, podél kterého se Žumberk rozprostírá. Okolí městyse tvoří rovněž lomy, kde se těží červená Žumberecká žula. Na území Žumberku nejsou žádné Evropsky významné lokality (NATURA 2000). V severovýchodní části městyse se nachází Poplužský rybník, která zároveň s okolní dubohabřinou vytváří cennou botanickou lokalitu s příznivým prostředím pro vzácné rostliny jako hvozdík kartouzek, tolita lékařská, bělozářka větevnatá a kosatec sibiřský. Rybník je tudíž chráněn jako významný krajinný prvek.

Žumberk se podle BPEJ nachází v mírně teplém, mírně vlhkém klimatickém regionu. Průměrná roční teplota se pohybuje mezi 7-8 °C. Průměrná úhrn srážek činí 550 – 650 mm.

Půdní fond - v celém území je evidováno 307 ha zemědělské půdy, jejíž rozloha se v posledních letech nemění a 171 ha nezemědělské půdy. Většina zemědělské **půdy** na území městyse má v rámci jednotlivých regionů nižší průměrnou produkční schopnost.⁴

Tabulka 10: Druhy pozemků (ha)

	31. 12. 2018	31. 12. 2019
Celková výměra	478,76	478,76
Zemědělská půda	307,52	307,33
Orná půda	179,21	179,21
Chmelnice	-	-
Vínice	-	-

³ Index kriminality přepočítává počet trestných činů na deset tisíc obyvatel daného celku.

⁴ <https://bpej.vumop.cz>

	31. 12. 2018	31. 12. 2019
Zahrada	17,44	19,71
Ovocný sad	6,12	6,12
Trvalý travní porost	104,75	102,3
Nezemědělská půda	171,23	171,42
Lesní pozemek	119,21	119,21
Vodní plocha	9,47	9,57
Zastavěná plocha a nádvoří	6,99	6,99
Ostatní plocha	28,49	28,50

Zdroj: ČSÚ

Využití půdy pomáhá zanalyzovat koeficient ekologické stability (KES), což poměrové číslo, které stanovuje poměr ploch tzv. stabilních a nestabilních krajinných prvků ve zkoumaném území. U Žumberku tento koeficient činí 1,16, což znamená, že se jedná celkem vzato o vyváženou krajinu, v níž jsou technické objekty relativně v souladu s dochovanými přírodními strukturami, důsledkem je i nižší potřeba energo-materiálových vkladů⁵.

Vodní toky – městysem se vine řeka Ležák (někdy nazývaný Holetínka) pramenící na náhorní plošině v Železných horách. Na území Žumberku se vlévají do Ležáku zleva Bratroňovský a Kvítecký potok. V místech, kde Kvítecký potok vlévá do Ležáku, se nachází vodní plocha Těšilka. Na východ od části Prostějov protéká bezejmenný tok. Severovýchodním směrem od centra Žumberku nalezneme Poplužský rybník s rozlohou 2,08 ha užívaný pro chov ryb.

Veřejná zeleň – v městysi je veřejná zeleň neustále udržována a jsou i nově osazovány stromy a keře. Dle územního plánu je zeleň v zastavěném území Žumberku zastoupena především ve střední části městyse, která je tvořena územím s pozůstatky ukončené těžby kamene. V ostatním území vč. místních částí je zeleň jako přímá součást jednotlivých funkčních ploch.

Ovzduší – kvalita ovzduší v městysi je dobrá, na druhé straně je důležité zmínit existenci lomu v blízkosti obydleného území, které způsobuje hluk a zhoršuje kvalitu ovzduší (názory občanů z dotazníkového šetření).

Z ročenky Českého hydrometeorologického ústavu z roku 2018 vyplývá, že území městyse spadá do oblasti, kde dosahují průměrné roční koncentrace $PM_{2,5}$ hodnot okolo 12 - 17 $\mu g.m^{-3}$, tedy cca 60 % imisního limitu (25 $\mu g.m^{-3}$), průměrné roční koncentrace PM_{10} hodnot do 20 $\mu g.m^{-3}$, tedy cca 50 % imisního limitu (40 $\mu g.m^{-3}$) a průměrné roční koncentrace benzo(a)pyrenu⁶ cca 40 % imisního limitu.

Dle výsledků z realizovaného šetření je spokojeno s množstvím a kvalitou zeleně v městysi 88 % respondentů, s kvalitou ovzduší 84 % respondentů a s mírou hlukosti v městysi 60 % respondentů.

⁵ <https://bpej.vumop.cz/53101>

⁶ mezi jeho nejvýznamnější zdroje se řadí spalování pevných paliv v kotlích nižších výkonů, především v domácích topeništích.

A.7 Správa městyse

A.7.1 Úřad městyse

Městys Žumberk je územně samosprávným celkem s právní subjektivitou, městys je spravována zastupitelstvem, které je sedmičlenné. Starostka městyse je neuvolněná.

Městys navenek vystupuje jako právnická osoba. V právních vztazích vystupuje pod svým jménem a nese zodpovědnost z těchto vztahů vyplývajících.

V městysi fungují také tři výbory zřízené zastupitelstvem, jedná se o výbory finanční, kontrolní a kulturní. První dva výbory mají tři členy, poslední jmenovaný je tvořen pěti členy.

Starostka: Yveta Ždímalová

Místostarostka: Jana Slavíčková

Úřední hodiny:

Pondělí 8:00 - 12:00, 15:00 - 17:30

Úterý 8:00 - 12:00

A.7.2 Hospodaření městyse

Základním plánem pro hospodaření městyse je jeho rozpočet, který je každoročně schvalován zastupitelstvem městyse a který odráží základní priority rozvoje městyse. Daňové příjmy městyse v absolutní výši od roku 2016 postupně rostou. Pozitivní vývoj je dán především pozitivním vývojem ekonomiky České republiky, který zvýšil příjmy ze sdílených daní. Z tabulky je vidět, městys disponuje na svém bankovním účtu s mírnou finanční rezervou (kladné hodnoty salda).

Tabulka 11: Hospodaření městyse

Hospodaření/rok	2016	2017	2018	2019
Daňové příjmy	3 073 015,12 ⁷	3 548 485,40	3 819 824,27	4 228 019,22
Nedaňové příjmy	485 681,83	566 702,56	663 618,30	573 657,30
Kapitálové příjmy	184 220,00	19 320,00	41 776,00	13 230,00
Neinvestiční přijaté transfery	687 900,00	325 549,00	480 716,00	477 400,00
Investiční přijaté transfery		150 000,00		
Celkem příjmy	4 430 816,95	4 610 056,96	5 005 934,57	5 292 306,52
Běžné výdaje	3 365 566,34	3 357 513,92	3 799 077,05	4 740 190,18
Kapitálové výdaje	56 403,00	1 166 722,00	1 216 997,00	48 990,48
Celkem výdaje	3 421 969,34	4 524 235,92	5 016 074,05	4 789 180,66
Financování				-18 190,00
Saldo	1 008 847,61	85 821,04	-10 139,48	484 935,86

Zdroj: Monitor státní pokladny

A.7.3 Vnější vztahy a vazba městyse

Žumberk je součástí Dobrovolného svazku obcí **Mikroregionu Skutečsko - Ležáky** v okrese Chrudim, jeho sídlem je Vrbatův Kostelec a jeho cílem je všeobecná ochrana životního prostředí v zájmovém území, společný postup při dosahování ekologické stability zájmového území, koordinace významných investičních akcí v zájmovém území, koordinace obecných územních plánů a územní plánování v regionálním měřítku, podpora, vzniku podmínek pro vytváření pracovních příležitostí, zastupování členů svazku při jednání o společných věcech

⁷ hodnoty dle účetní skutečnosti.

s třetími osobami (orgány státní správy aj.), propagace svazku a jeho zájmového území. Sdružuje celkem 12 obcí a byl založen v roce 2001.

Území obce spadá také pod působnost **Místní akční skupiny Chrudimsko, z.s.**, která má 41 členů (z toho členské obce 13). Místní akční skupina je dobrovolným společenstvím občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy (obcí, svazků obcí a institucí veřejné moci), které spolupracují na rozvoji venkova, zemědělství a při získání podpory z Evropské unie a z národních programů, krajských dotačních titulů pro svůj region, především metodou LEADER neboli propojením aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku. Vznikla jako občanské sdružení v lednu 2013.

Žumberk je součástí Dobrovolného svazku obcí **Komunální služby Hlinecko, svazek obcí**, který byl založen 29.6.2018. Členy svazku je 62 obcí Chrudimska, Litomyšlska, Pardubicka a Ústeckoorlicka. Vznikl za účelem vzájemné spolupráce členských obcí svazku při ekonomické činnosti, která je realizována ve prospěch všech členů svazku. Jedná se zejména o spolupráci v oblasti zabezpečování čistoty obce, shromažďování, svozu a odvozu komunálních odpadů a jejich nezávadného zpracování, využití či zneškodnění. Svazek je stoprocentním vlastníkem společnosti **Technické služby Hlinsko, s.r.o.**, která tuto činnost pro svazek vykonává.

Dle výsledků z realizovaného šetření je s komunikací úřadu městyse velmi nebo spíše spokojeno 88 % respondentů.

A.8 Dotazníkové šetření

V městysi Žumberk proběhlo v únoru a březnu 2020 dotazníkové šetření mezi občany, jehož výsledky jsou použity při tvorbě strategie rozvoje městyse. Cílem bylo zjistit, jak jsou místní s životem v městysi spokojeni, co je trápí nebo co doporučují přednostně řešit. **Výsledek šetření je pozitivní, spokojenost s městyssem jako místem pro život převládala u většiny respondentů.**

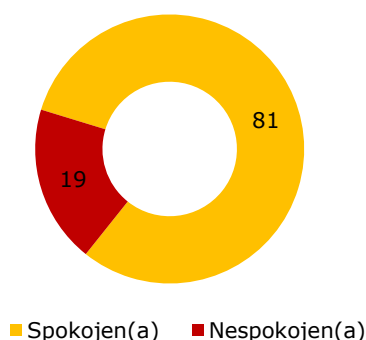
Průběh dotazníkového šetření (sběr) mohl být ovlivněn vyhlášením nouzového stavu v České republice dne 12. 3. 2020, z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru (označovaný jako SARS CoV-2) na území České republiky.

Šetření bylo doplněno o aktuální otázky rozvoje městyse. Struktura respondentů odpovídala věkové struktuře obyvatel městyse, celkem se podařilo získat 26 vyplněných formulářů (11 % občanů městyse nad 18 let věku).

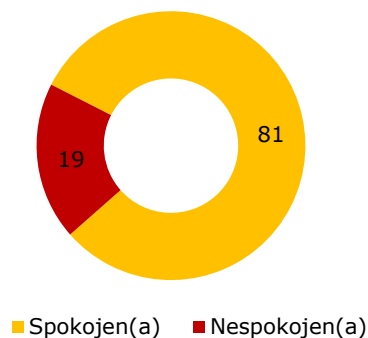
S městyssem jako místem pro život je spokojeno **81 % respondentů**, dle názorů občanům vyhovuje rozvolněný charakter zástavby, mnoho prvků zeleně a čistý vzduch. S mezilidskými vztahy v městysi je spokojeno **81 % respondentů**, v tomto směru se jedná o dobré hodnocení. Občané oceňují bezkonfliktní prostředí městyse, na druhé straně vidí mezery ve vztahu mezi nově příchozími obyvateli a starousedlíky.

Otázka: Jak jste spokojen/a s životem v městysi z následujícího pohledu

MÍSTO PRO ŽIVOT (%)

MEZILIDSKÉ VZTAHY (%)

Otázka: Co se Vám v městysi nejvíce líbí nebo nelíbí?

LÍBÍ	NELÍBÍ
✓ klid a prostředí	! nelegální stavby, hustota provozu na okrajových částech obce
✓ rozvoj obce, zastupitelstvo obce	! průmyslové provozy
✓ historické objekty	! lom - kamenolom
✓ kulturní zázemí	! chodníky
✓ hřiště pro děti	! není krám
✓ přátelské vztahy	! lomy
✓ velice slušné vystupování starostky	! asi možnosti kultury, sportu, ale všude se dá dneska dojet a zajít si, kam člověk chce
✓ obec je upravená	! hluk, prašnost, když okolo nás jezdí víc aut
✓ pošta, kostel	! některé silnice jsou už ve špatném stavu, možná by to chtělo uvažovat o popelnících na odpad, aby toho bylo více na třídění
✓ práce zastupitelstva pro občany	! kdyby nám alespoň zajistila hnědé popelnice na bio odpad, sekání trávy, lepší silnice

LÍBÍ	NELÍBÍ
✓ vzhled obce	! bydlíme v osadě Prostějov u Žumberka a obec pro nás nic nedělá
✓ klid, děti to tu mají rádi, známe se navzájem	! starostku vše pouze obtěžuje
✓ jsou tady 3 části, ale myslím, že jsou všechny v rámci možnosti udržované	! téměř žádné služby
✓ polohu obce, dobré dopravní napojení do práce a pak na Pardubice	! příjezdové komunikace ze všech směrů (na Miřetice a Bítovany silnice ve velmi špatném stavu, ve směru na Lukavici nepřetržitě prašná nebo blátivá silnice v lomu a jeho blízkosti)
✓ poloha a uspořádání obce	! občas ten velký klid
✓ doprava k mladým do města	! není kontrolována ani jinak regulována rychlost aut. Chybí základní možnost nákupu
✓ dobré vztahy se sousedy	! prašnost z lomu a nákladní doprava (hlučnost, prašnost, nebezpečnost)
✓ čistota, pořádek, klid a okolí	! řevnivost
✓ společenské akce a akce pro děti - Pohádkový les, hezké dětské hřiště	! bez možností občerstvení během dne - nejen pro "Žumberáky", ale i pro procházející turisty
✓ klid, zeleň, volná příroda, sportovací plochy, hrad, vstřícný přístup paní starostky a vlastní pošta	! občas znečištěné ovzduší

Otázka: Jak se nejčastěji dopravujete do zaměstnání/do školy/k lékaři?

(možnost kombinace více druhů užitých prostředků)

92 %
auto

36 %
autobus

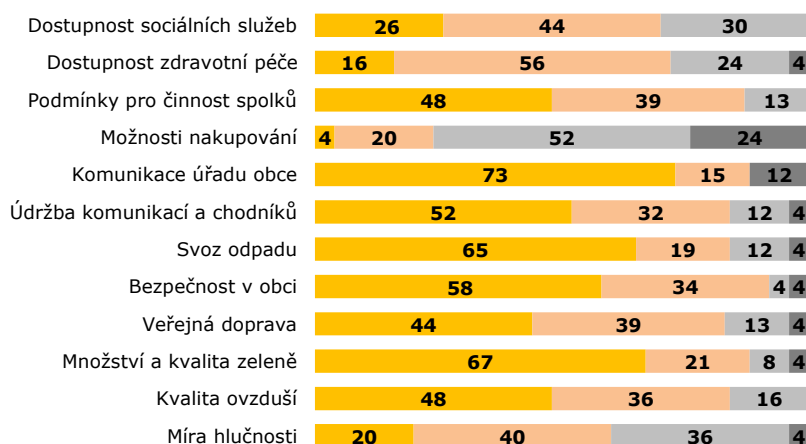
4 %
kolo

Plánujete se v příštích 5 letech odstěhovat z obce?

96 %
ne

4 %
ano, do obce mimo region

Otázka: Úroveň spokojenosti s kvalitou života a životního prostředí v městysi.

■ velmi spokojen(a) ■ spíše spokojen(a) ■ spíše nespokojen(a) ■ velmi nespokojen(a)

Pozitivně hodnocené oblasti:

- ✓ Dostupnost sociálních služeb
- ✓ Dostupnost zdravotní péče (vybrané komentáře respondentů: kam potřebujeme, tak si dojedeme)
- ✓ Komunikace úřadu obce (komentáře: výtečná. Veškeré smysluplné podněty jsou hned řešeny)
- ✓ Údržba komunikací a chodníků
- ✓ Svoz odpadu (komentáře: kontejner na bio odpad je přistavován v období, kdy je nejméně potřeba. Měl by být k dispozici od jara do podzimu)
- ✓ Bezpečnost v obci
- ✓ Veřejná doprava (komentáře: mohlo by to být ale lepší; chybí mi spojení na vlak, autobusy jedou dlouho)
- ✓ Množství a kvalita zeleně
- ✓ Kvalita ovzduší (komentáře: bydlíme blízko lomu; někteří občané pálí v kotlích na tuhá paliva odpad včetně plastů.

Oblasti s horším hodnocením:

- ! Možnosti nakupování
- ! Míra hluchosti (komentáře: hlasitý drtič u lomu)

Otázka: Úroveň spokojenosti s materiální vybaveností a vzděláváním.

Úroveň spokojenosti s materiální vybaveností a vzděláváním

Pozitivně hodnocené oblasti:

- ✓ Možnosti kulturního vyžití
- ✓ Možnosti sportovního vyžití

Oblast s horším hodnocením:

- ! Možnosti pro výstavbu rodinných domů (komentáře: je to špatné pro mladé, utíkají do města)
- ! Dostupnost mateřské školy (komentáře: daleko, obtížné dojíždění)
- ! Dostupnost základní školy (komentáře: daleko, obtížné dojíždění)

Otázka: Co Vám v městysi nejvíce chybí?

- hospoda,
- obchod s potravinami,
- to nakupování nám chybí, ale alespoň je tu pošta,
- nápady jak více projít všechny části, aby táhli za jeden provaz,
- od obce mi chybí zájem o osadu Prostějov a Částkov, žádné investice, voda chybí, plyn není, popelnice na bio odpad, oleje také ne, obec se nestará o obecní majetek, neseká atd..
- příroda,
- nechybí mi nic, ale uvítali bychom větší zapojení mladých lidí do života ve městě,
- životní prostředí,
- mě nic. Já jsem tu spokojený a baví mě to tu.

Otázka: Jaké investice by se měly přednostně financovat z obecního rozpočtu? (% , možnost tří odpovědi)

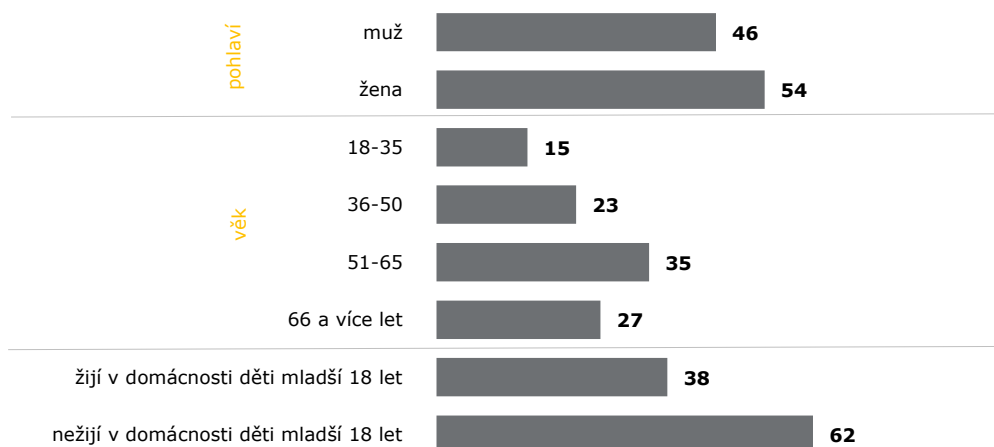
Přednostně by se mělo investovat dle respondentů do komunikací a chodníků a do podpory spolků a akcí v městysi.

Otázka: Připomínky, komentáře občanů (text ponechán dle znění respondentů).

- myslím si, že rozvoj turistického ruchu není pro občany přínosem, z důvodu absence služeb. Obec se pouze zanele lidským smogem, hlukem a odpady bez ekonomického a jakéhokoliv přínosu,
- společně se nám tu žije dobře, musíme se na tom podílet všichni,
- kdy přijde zlepšení? Budou výsledky průzkumu vyhodnoceny a reportovány občanům? Děkuji.
- líbí se nám tady a na úřadu dělají svojí práci dobře,
- děkuji za tuto příležitost poskytnout systematickou zpětnou vazbu.

Otázka: Struktura respondentů (%)

A.9 Východiska pro návrhovou část

Východiska pro návrhovou část jsou zpracována zejména na základě poznatků z charakteristiky městyse, šetření názorů obyvatel a výstupů z průběžných jednání a rozhovorů. SWOT analýza pomůže přehledně identifikovat silné i slabé stránky městyse, příležitosti rozvoje či budoucí hrozby. Ze SWOT analýzy se také vychází při stanovení návrhů opatření a dalšího zaměření strategie rozvoje městyse.

Silné stránky	Slabé stránky
Ekonomický rozvoj městyse + Nízký podíl nezaměstnaných osob – výborná situace na trhu práce. + Blízkost města Chrudim (i z hlediska lokální ekonomiky). + Přítomnost stabilních ekonomicky aktivních subjektů v městyse. + Fungující pošta. + Rozvaliny hradu - lákadlo pro návštěvníky (podpora cestovního ruchu v oblasti). Obyvatelstvo + Stabilní růst počtu obyvatel v městyse. Životní prostředí + Zavedený systém svozu odpadu. + Hodnota koeficientu ekologické stability. Správa městyse, sociální a zdravotní oblast + Klidné místo pro život/bydlení. + Komunikace s občany, úsilí o otevřený přístup městyse. + Spokojenost místních občanů. + Spokojenost občanů s mezilidskými vztahy v městyse. + Stabilní finanční situace městyse. + Bezpečnost v městyse. + Existence sboru dobrovolných hasičů. + Aktivní senioři v městyse. + Fungující sociální péče v městyse. Infrastruktura + Kvalitní dopravní spojení městyse autobusovou a železniční dopravou. + Existence cyklotrasy na území městyse. + Technická infrastruktura v Žumberku (vodovod, elektro, plynofikace). Školství, vzdělávání a aktivity volného času + Aktivní spolky a organizace nabízející kulturní, sportovní i společenské akce. + Možnost sportovního vyžití v tělocvičně nebo na hřišti. Pro děti bylo vybudováno dětské hřiště.	Ekonomický rozvoj městyse - Dojíždka za prací. - Poptávka po obchodu se smíšeným zbožím (názory občanů). Obyvatelstvo - Nepříznivý vývoj indexu stárí. Životní prostředí - Těžba v lomu (prach, hluk ze silniční dopravy). Infrastruktura - Chybějící chodníky a neuspokojivý stav některých místních komunikací v městyse (zejména v místních částech). - Nedostatek připravených pozemků pro individuální bytovou výstavbu (názory občanů). - V místní části Částkov a Prostějov není vybudován veřejný vodovod, kanalizace. - Místní části nejsou plynofikovány. Školství, vzdělávání a aktivity volného času - Dostupnost MŠ a ZŠ.

+ Fungující místní knihovna a muzeum.	
Příležitosti	Hrozby
Ekonomický rozvoj ✓ Rozvoj drobného podnikání (kadeřnictví apod.). ✓ Využití dotačních příležitostí pro financování rozvoje městyse. Obyvatelstvo ✓ Koordinovaný růst počtu obyvatel. Životní prostředí ✓ Rozšíření ploch trvalých porostů zeleně v městysi a krajině (obnova liniové zeleně, alejí atd.). ✓ Systematická obnova a údržba zeleně. ✓ Vytvoření nových tras/stezek - prostupnost městyse, spojení do okolních obcí. ✓ Podpora využívání ekologických zdrojů vytápění, energie, úspor vody. Správa městyse, sociální a zdravotní oblast ✓ Budování otevřeného úřadu. ✓ Participativní přístup k řízení a rozvoji městyse. ✓ Podpora zdravotní péče, rozšiřování péče o seniory. ✓ Využití dotačních prostředků a spolupráce s okolními obcemi. ✓ Spolupráce a členství městyse v rozvojových sdruženích. Infrastruktura ✓ Zvyšování bezpečnosti dopravy (chodníky, přechody v městysi atd.). ✓ Možnosti doplnění pěší a cyklistické prostupnosti území.	Ekonomický rozvoj ! Snížení příjmů ze sdílených daní kvůli zhoršení kondice české ekonomiky, zhoršení financování městyse. Obyvatelstvo ! Celorepublikový trend stárnutí populace. Životní prostředí ! Legislativní změny týkající se nakládání s odpady (omezení skládkování). ! Zvyšující se produkce odpadu. ! Ohrožení městyse a jeho zázemí suchem, úbytek spodní vody v krajině. Správa městyse ! Nárůst byrokracie a zvyšování administrativní náročnosti veřejné správy. Infrastruktura ! Zvyšující se nároky na technickou infrastrukturu. ! Zvyšující se motorizace a tranzitní doprava. Školství, vzdělávání a aktivity volného času ! Trávení volného času mimo městys.

NÁVRHOVÁ ČÁST

B Návrhová část

Návrhová část Strategie rozvoje městyse Žumberk vytyčuje základní směry budoucího vývoje městyse do roku 2026 a umožňuje vedení městyse komplexně identifikovat potenciál rozvoje ve střednědobém až dlouhodobém období.

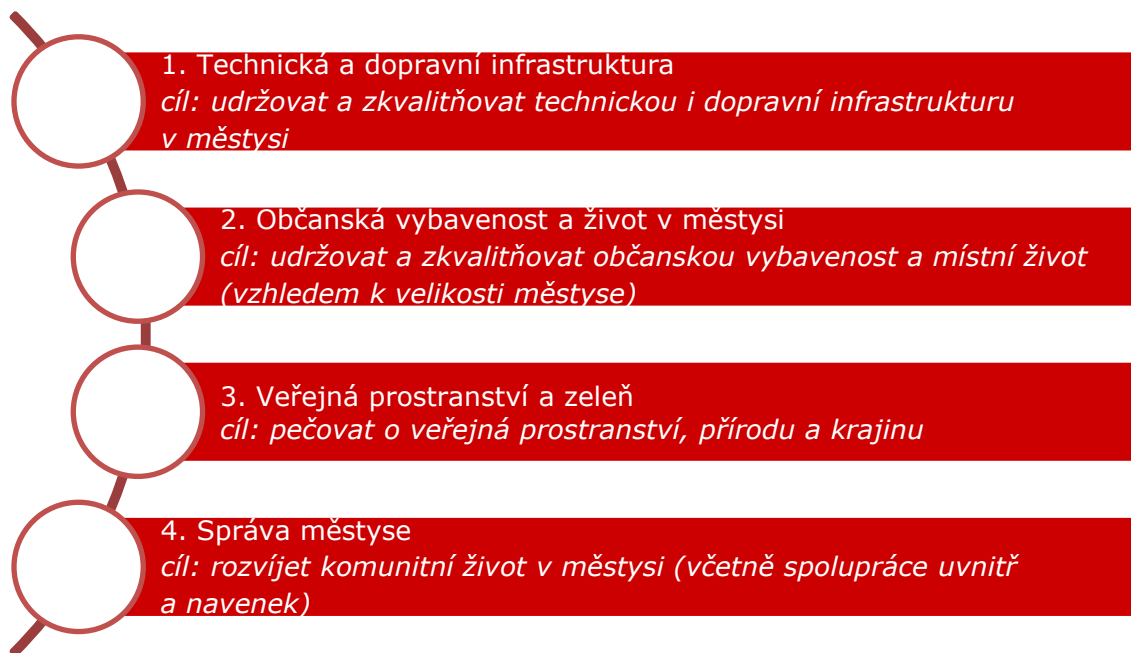
B.1 Vize

Co je vize? Vize představuje obraz budoucnosti městyse, jak se bude městys měnit a zlepšovat, představuje soubor představ a priorit městyse. Stává se „směrovkou“ rozvoje. Vize by měla být stručná, jasná, srozumitelná.

Městys Žumberk bude usilovat o udržení počtu trvale žijících obyvatel. Vyvážený rozvoj městyse bude směřovat do oblasti rozvoje pospolitosti městyse, zajištění kvalitní dopravní a technické infrastruktury a zajištění kvalitního životního prostředí.

B.2 Priority

Priority představují ucelené, tematicky orientované celky, které jsou konkrétněji rozpracovány do nižších hierarchických úrovní.

B.3 Opatření a rozvojové aktivity

Opatření konkretizují cíle a zpřesňují priority, ve kterých se bude městy rozvíjet. Aktivity konkretizující opatření jsou specifikovány v tabulkové podobě s následující strukturou.

Název aktivity/projektu	Důležitost	Termín realizace	Odhad nákladů na realizaci (v tis. Kč)	Zdroj financování
Název aktivity	Důležitost aktivity: - vysoká - střední - nízká	Předpokládané datum realizace (důležitá provázanost na rozpočet)	Náklady dle rozpočtového výhledu/dle projektu/nyní nelze určit/nestanoveno/dle potřeby – celkové náklady, roční, průběžné u opakujících se aktivit	Rozpočet městyse / dotace/ nestanoveno – z čeho bude daná aktivita financována
Komentář: informace o stavu, vysvětlení aktivity, přínos a cokoliv důležitého k aktivitě.				

Priorita 1 Technická a dopravní infrastruktura

Opatření 1.1 Technická infrastruktura

V rámci tohoto opatření bude řešena veškerá dostupná a plánovaná technická infrastruktura v městy (vodovod, plyn, elektro apod.). Bezproblémové napojení domácností na technickou infrastrukturu patří k službám, které městys poskytuje pro zajištění kvality života svých občanů. V oblasti odpadů a nakládání s nimi je kromě udržení stávající nabídky služeb třeba zajistit jejich další vývoj, a to s ohledem na stále nové technologie v oblasti odpadového hospodářství. Nadále je žádoucí posilovat motivaci občanů ke třídění odpadů.

Rozvojové aktivity

Název aktivity/projektu	Důležitost	Termín realizace	Odhad nákladů na realizaci (v tis. Kč)	Zdroj financování
Rozvoj odpadového hospodářství v městy	Střední	Průběžně	Nestanoveno	Rozpočet městyse / svozová firma
Komentář: postupné pořízení a obnova sběrných nádob, zvelebování a rekonstrukce sběrných míst, organizace svozu odpadu, propagace třídění.				
Vybudování kanalizace v městy	Nízká	Do roku 2026	50 000	Rozpočet městyse / dotace
Komentář: vybudování kanalizace v městy, příp. domovní čistírny odpadních vod pro zvýšení kvality života v městy.				

Opatření 1.2 Dopravní infrastruktura a obslužnost, vč. bezpečného pohybu obyvatel

V rámci opatření budou realizovány aktivity, které povedou k budování či rekonstrukci místních komunikací, mostů, chodníků, zajištění bezpečného pohybu obyvatel v městysi a odpovídající obslužnosti městyse (optimalizace autobusových spojení).

Rozvojové aktivity

Název aktivity/projektu	Důležitost	Termín realizace	Odhad nákladů na realizaci (v tis. Kč)	Zdroj financování
Postupné rekonstrukce a oprava místních komunikací a mostů	Vysoká	Průběžně	Náklady dle jednotlivých projektů	Rozpočet městyse / dotace
<i>Komentář: postupná realizace rekonstrukcí a oprav místních komunikací a mostů.</i>				
Oprava a dostavba chodníků u vybraných komunikací	Vysoká	Průběžně	Nestanoveno	Rozpočet městyse / dotace
<i>Komentář: postupná realizace oprav a vybudování chodníků (podle technických možností konkrétního úseku); zejména k zastávce autobusů nebo tam, kde je zvýšený pohyb chodců pro zvýšení bezpečnosti.</i>				
Zvyšování bezpečnosti dopravy	Střední	Průběžně	Nestanoveno	Rozpočet městyse / dotace
<i>Komentář: dle možných řešení umístění dopravně – bezpečnostních prvků (dopravní značení, radar a měřič rychlosti, dopravní zrcadla, zpomalovací retardéry či jiné bezpečnostní prvky)</i>				

Priorita 2 Občanská vybavenost a život v městysi

Opatření 2.1 Základní služby a společné prostory pro setkávání

Opatření řeší potřeby občanské vybavenosti v oblasti sportovní infrastruktury pro občany městyse. V rámci opatření budou také realizovány aktivity podporující kulturní rozvoj městyse a aktivní využití volného času včetně podpory spolkové činnosti.

Rozvojové aktivity

Název aktivity/projektu	Důležitost	Termín realizace	Odhad nákladů na realizaci (v tis. Kč)	Zdroj financování
Oprava hasičské zbrojnice	Vysoká	2021	Nyní nelze určit	Rozpočet městyse / dotace
<i>Komentář: fasáda, sociální zařízení apod. pro zvýšení bezpečnosti a možnosti dalšího fungování.</i>				
Pořízení automobilu pro hasiče	Střední	2022	1 000	Rozpočet městyse / dotace
<i>Komentář: pořízení vícemístného automobilu k činnosti hasičům, k dopravě na akce apod.</i>				
Podpora spolkové, klubové a zájmové činnosti	Střední	Průběžně	Každoročně dle potřeby	Rozpočet městyse
<i>Komentář: podpora běžné činnosti, pomoc při zajištění vhodných prostor pro činnost adekvátní zázemí,</i>				

Název aktivity/projektu	Důležitost	Termín realizace	Odhad nákladů na realizaci (v tis. Kč)	Zdroj financování
vybavení, prostředky apod.).				
Zachování stávajících kulturních a sportovních aktivit a rozšíření o nové	Nízká	Průběžně	Každoročně dle potřeby	Rozpočet městyse
Komentář: podpora propagace akcí, podpora tradičních i nových forem zvyků a obyčejů.				

Opatření 2.2 Kvalitní bydlení v městysi

V rámci opatření budou realizovány aktivity vedoucí k možnosti bydlení v městysi, v komunikaci se soukromými subjekty apod.

Rozvojové aktivity

Název aktivity/projektu	Důležitost	Termín realizace	Odhad nákladů na realizaci (v tis. Kč)	Zdroj financování
Podpora záměrů soukromých subjektů s přípravou individuální bytové výstavby v městysi dle územního plánu	Nízká	Průběžně	Nestanoveno	Nestanoveno
Komentář: nefinanční podpora, spolupráce, komunikace.				

Priorita 3 Veřejná prostranství a zeleň

Opatření 3.1 Péče o veřejná prostranství

V rámci opatření budou realizovány aktivity vedoucí k údržbě veřejných prostranství, k rekonstrukci veřejných ploch, budov a rekonstrukci a obnově památek. Díky péči a výsadbě zeleně v intravilánu městyse navíc dojde k posílení biodiverzity a k celkovému zlepšení prostředí.

Rozvojové aktivity

Název aktivity/projektu	Důležitost	Termín realizace	Odhad nákladů na realizaci (v tis. Kč)	Zdroj financování
Pořízení mobiliáře v okolí hradu	Vysoká	2021	Nestanoveno	Rozpočet městyse
Komentář: lavičky, cedule, altán, nová prohlídková cesta v okolí hradu apod.				
Oprava parkánového zdiva (hrad Žumberk)	Vysoká	2022 až 2023	Nestanoveno	Rozpočet městyse
Komentář: oprava parkánového zdiva, které je ve špatném stavu; koordinace se státní památkovou péčí.				
Oprava hřbitovných zdí	Střední	2022 až 2023	1 000	Rozpočet městyse
Komentář: oprava hřbitovných zdí, které jsou ve špatném stavu.				

Název aktivity/projektu	Důležitost	Termín realizace	Odhad nákladů na realizaci (v tis. Kč)	Zdroj financování
Obnova kříže u zatopeného lomu	Střední	2023	50	Rozpočet městyse
<i>Komentář: obnova kříže u zatopeného lomu.</i>				
Postupná výsadba a revitalizace zeleně v městysi	Střední	Průběžně	Nestanoveno	Rozpočet městyse
<i>Komentář: Postupná výsadba a revitalizace zeleně, stromořadí, upravené okolí místních komunikací i pěšin (nahrazení proschlých, špatně rostlých porostů, či porostů ohrožujících majetek či zdraví občanů novou výsadbou).</i>				
Vybavení pro údržbu veřejných prostranství	Nízká	Průběžně	Nestanoveno	Rozpočet městyse
<i>Komentář: nákup a údržba techniky na údržbu zeleně, veřejných prostranství aj. prostor a objektů v majetku městyse.</i>				
Osvěta obyvatel k údržbě veřejné zeleně před nemovitostmi	Nízká	Průběžně	Nestanoveno	Rozpočet městyse
<i>Komentář: Osvěta obyvatel, žádosti o pomoc s údržbou veřejné zeleně před nemovitostmi</i>				
Péče a obnova studen v městysi	Nízká	Průběžně	Nestanoveno	Rozpočet městyse / dotace
<i>Komentář: péče o vodní zdroje, využití na zalévání apod.</i>				
Přestavba požární nádrže na místní rybník	Nízká	2026	Nyní nelze určit	Rozpočet městyse / dotace
<i>Komentář: přestavba požární nádrže na místní rybník.</i>				

Opatření 3.2 Zachování příznivého životního prostředí a ochrana hodnot okolní krajiny

Ve vazbě na stanovené opatření se bude dlouhodobě podporovat zlepšování životního prostředí v okolí městyse, aktivity navyšující funkčnost krajiny, výsadby stromů (alejí, extenzivních sadů apod. v intravilánu i extravilánu městyse) a úklid krajiny. V kontextu probíhajících klimatických změn je důležité podporovat projekty všech velikostí vedoucí k zadržování vody v krajině a zmírňování následků sucha.

Rozvojové aktivity

Název aktivity/projektu	Důležitost	Termín realizace	Odhad nákladů na realizaci (v tis. Kč)	Zdroj financování
Hospodaření v obecním lese	Vysoká	Průběžně	Nyní nelze určit	Rozpočet městyse
<i>Komentář: obnova místních lesů postižených kůrovcem, údržba lesa a péče o lesní krajinu v okolí městyse, těžba a prodej dřeva, zalesnění. Spolupráce s ostatními subjekty.</i>				
Pěší propustnost krajinou	Nízká	2025	Nyní nelze určit	Rozpočet městyse
<i>Komentář: obnova polních cest, řešení majetkoprávních vztahů, postupná realizace stezek a cest pro zvýšení propustnosti území (krajiny).</i>				
Obnova sadů pod kostelem	Nízká	2024	Nyní nelze určit	Rozpočet městyse
<i>Komentář: obnova sadů pod kostelem.</i>				
Výsadba zeleně v okolí městyse	Nízká	Průběžně	Nyní nelze určit	Rozpočet městyse
<i>Komentář: výsadba biokoridorů, obnova polních cest, alejí podél cest a liniových krajinných prvků, výsadba kvalitních a odolných dřevin</i>				
Realizace prvků pro zadržování vody v krajině	Nízká	Průběžně	Nyní nelze určit	Rozpočet městyse / dotace
<i>Komentář: posílení retenčních schopností krajiny (retenční nádrže, tůň, mokřady), spolupráce se soukromými investory a jinými subjekty (např. zemědělci).</i>				
Realizace protipovodňových a protierozních opatření	Nízká	Průběžně	Nyní nelze určit	Rozpočet městyse / dotace
<i>Komentář: se zadržováním vody v krajině jsou silně spjata protipovodňová opatření. Za účelem snižování negativních projevů vodní a větrné eroze budou zaváděna protierozní opatření.</i>				

Priorita 4 Správa městyse

Opatření 4.1 Přívěťivý úřad

V rámci opatření bude nadále posilována úloha e-Governmentu ve správě městyse a komunikace s občanem. Prostřednictvím realizace vhodných aktivit bude v maximální možné míře zajišťována bezpečnost zdejších obyvatel, ochrana majetku, opravy a údržba nemovitostí v majetku městyse.

Rozvojové aktivity

Název aktivity/projektu	Důležitost	Termín realizace	Odhad nákladů na realizaci (v tis. Kč)	Zdroj financování
Výměna oken na budově městyse	Vysoká	2021	1 450	Rozpočet městyse / dotace
<i>Komentář: výměna oken na budově městyse, které jsou ve špatném stavu; žádost na kraji.</i>				
Modernizace místní knihovny	Střední	2021	170	Rozpočet městyse
<i>Komentář: vybavení, technické vybavení, přístup k internetu, notebooky pro potřeby využití občanů ke komunikaci, k práci apod.; aktivita časově závislá na výměně oken na budově městyse.</i>				
Modernizace budovy městyse	Střední	2022	Nyní nelze určit	Rozpočet městyse
<i>Komentář: modernizace budovy městyse (fasáda, která je ve špatném stavu).</i>				
Archivace, spisová služba apod.	Střední	2021	Nyní nelze určit	Rozpočet městyse / dotace
<i>Komentář: archivace, spisová služba apod. pro potřeby rozvoje úřadu.</i>				
Modernizace budovy (pošta)	Nízká	2026	Nyní nelze určit	Rozpočet městyse
<i>Komentář: modernizace budovy (pošta).</i>				
Mobilní rozhlas	Nízká	2023	Nyní nelze určit	Rozpočet městyse
<i>Komentář: hromadné rozesílky SMS zpráv, hlasové zprávy, e-maily, chat s vedením městyse a mobilní aplikaci pro obce.</i>				
Rozvoj e-Government služeb	Nízká	Průběžně	Nyní nelze určit	Rozpočet městyse
<i>Komentář: pokračování digitalizace služeb veřejné správy (e-Governmentu) v návaznosti na národní podporu zavádění nástrojů e-Governmentu, zvyšování možností on-line komunikace s úřadem.</i>				
Pokračování v zapojování veřejnosti do plánování rozvoje městyse	Nízká	Průběžně	Nyní nelze určit	Rozpočet městyse/dotace
<i>Komentář: veřejná projednání, rozvoj a zkvalitňování informovanosti obyvatelstva, spoluzodpovědnost občanů k budoucímu rozvoji městyse (participace v plánování městyse).</i>				
Zvyšování povědomí občanů o systému sociálních služeb	Střední	Průběžně	Každoročně dle potřeby	Rozpočet městyse
<i>Komentář: informace o sociálních službách a komunitním plánování.</i>				
Digitalizované podklady a mapy	Nízká	Průběžně	Nyní nelze určit	Rozpočet městyse/dotace
<i>Komentář: vytvoření technických map, pasportů, mapových podkladů pro úřad i veřejnost apod.</i>				

Opatření 4.2 Aktivní spolupráce uvnitř i navenek

V rámci opatření bude docházet k podpoře a spolupráci na aktivitách v rámci fungování městyse (spolky, neziskové organizace), tak i v aktivitách v rámci dobrovolných svazků, kterého je městys členem.

Rozvojové aktivity

Název aktivity/projektu	Důležitost	Termín realizace	Odhad nákladů na realizaci (v tis. Kč)	Zdroj financování
Rozvoj mikroregionální spolupráce	Střední	Průběžně	Nyní nelze určit	Rozpočet městyse
<i>Komentář: identifikace cílů spolupráce a realizace aktivit na mikroregionální úrovni (místní akční skupina, mikroregion, Komunální služby Hlinecko) vedoucích ke stanoveným cílům s důrazem na uspokojování potřeb obyvatel.</i>				
Spolupráce s (místními) organizacemi a místními podnikateli	Střední	Průběžně	Nyní nelze určit	Rozpočet městyse
<i>Komentář: identifikace cílů spolupráce a realizace aktivit na místní úrovni vedoucích ke stanoveným cílům s důrazem na uspokojování potřeb všech obyvatel městyse.</i>				

B.4 Podpora realizace rozvoje strategie městyse

Za **koordinaci** činností spojených se strategií rozvoje městyse a za sledování a vyhodnocování plnění a aktualizaci strategie je zodpovědná **starostka**.

Průběžná aktualizace strategie se bude mimo jiné opírat o pravidelné každoroční setkání zastupitelů městyse, aktivních občanů a případně zástupců organizací a právnických osob, které v městysi působí a mají zájem se podílet na rozvoji městyse. Toto setkání se uskuteční na podzim v termínu předcházejícími přípravě rozpočtu na následující rok. V úvodu setkání starostka městyse zrekapituluje plnění strategie rozvoje městyse v daném roce a navrhne hlavní změny a dle potřeby navrhne úpravy aktivit návrhové části.

Návrh aktualizace je diskutován na jednání zastupitelstva a provázán s návrhem rozpočtu, protože návrh aktualizace musí být projednán a schválen zastupitelstvem městyse (obvykle spolu se schvalováním rozpočtu).

Zhodnocení plnění strategie rozvoje městyse obsahuje u jednotlivých aktivit následující informace:

- stav realizace: splněno / v realizaci dle plánu (využíváno zejména u víceletých aktivit) / v realizaci (ale později / dříve oproti plánu) / nerealizováno,
- skutečné náklady,
- dle potřeby komentář ke stavu realizace – zejména zdůvodnění, proč aktivita nebyla realizována dle plánu, dále i např. zkušenosti z realizace, které by mohly být využity.

Stav realizace lze vyjádřit zabarvením v tabulce s přehledem aktivit (např. zelená = splněno, oranžová = v realizaci).

Aktualizace strategie rozvoje městyse probíhá obvykle 1 x ročně. Aktualizací se rozumí zejména:

- doplnění nových aktivit,
- zpřesnění/úprava stávajících aktivit (včetně úprav komentářů k aktivitám),
- odstranění aktivit, pokud jejich realizace již není relevantní.

Návrh aktualizace bude obsahovat přehled provedených změn. Na jeho základě bude vytvořena a zveřejněna aktuální podoba strategie rozvoje městyse (v ní mohou být provedené změny zvýrazněny, např. podbarvením).

Seznam použitých zkratek

Následující tabulka obsahuje základní zkratky, které jsou v tomto dokumentu používány.

Tabulka 12: Seznam zkratek

Zkratka	Význam
BPEJ	Bonitovaná půdně ekologická jednotka
CZ-NACE	Klasifikace ekonomických činností
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
KES	Koeficient ekologické stability
ČOV	Čistička odpadních vod
SOMH	Sdružení obcí Mikroregionu Hlinecko
MAS	Místní akční skupina
MAS SKCH z.s.	MAS Skutečsko, Košumbersko a Chrasteco, zapsaný spolek.

Seznam grafů, tabulek a obrázků

Graf 1: Vývoj v počtu obyvatel mezi lety 2009 - 2019	8
Tabulka 1: Souhrnné informace o městysi.....	7
Tabulka 2: Počet obyvatel dle věkových skupin (31. 12. daného roku)	9
Tabulka 3: Pohyb obyvatelstva v letech 2009 – 2019 (k 30. 6. daného roku)	9
Tabulka 4: Podíl nezaměstnaných osob v letech 2014 - 2019	10
Tabulka 5: Podnikatelské subjekty podle právní formy (31. 12. 2019).....	10
Tabulka 6: Podnikatelské subjekty podle počtu zaměstnanců	10
Tabulka 7: Počet dokončených bytů v městysi	12
Tabulka 8: Domovní fond Žumberku (SLBD 2011	12
Tabulka 9: Počet bytů v městysi a jejich obydlenost (SLDB 2011)	12
Tabulka 10: Druhy pozemků (ha)	16
Tabulka 11: Hospodaření městyse	18
Tabulka 12: Seznam zkratk.....	37
Obrázek 1: Poloha městyse Žumberk	6
Obrázek 2: Městys Žumberk	7
Obrázek 3: Zřícenina hradu Žumberk	11
Obrázek 4: Kostel Všech svatých	11
Obrázek 5: Vnitřní vybavení kulturního domu	15